

Güzellik Alg?s? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Güzellik Alg?s? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22542>

Özet

Güzellik Algısı Ölçeği, bireylerin kendi ve çevrelerindeki güzellik kavramına yönelik subjektif de?erlendirmelerini ve tutumları?n? ölçmek amacıyla Ayşe Turan? tarafından 2019 yılında geliştirilen bir psikometri aracıdır. Bu ölçek, güzellik kavramı?n?n sosyo-kültürel bağlamda nasıl yapılandırıldığını, bireylerin bu algıya ne ölçüde önem verdiğini ve algılanan güzelliğin psikolojik sonuçları?n? (örneğin, benlik saygısı? üzerindeki etkisini) incelemeyi amaçlamaktadır. Geliştirme çalışması, ölçeğin yapısal uygunluğunu ve ölçme yeteneğini Faktör Analizi yöntemleriyle test etmeye odaklanmıştır. Ölçeğin geliştirme çabası, alandaki kavramsal boşluğu doldurarak, güzellik algısı üzerine yapılacak araştırmalara standart ve güvenilir bir araç sunmayı hedeflemiştir.

Turan'ın çalışması, güzellik algısı?n?n sadece estetik bir yargıdan öte, bireyin sosyal ilişkilerini, özgüvenini ve toplumsal beklentilerle bağdaştırma stratejilerini etkileyen karmaşık bir yapı oldu?unu varsaymaktadır. Ölçek, özellikle genç yetişkinler ve üniversite öğrencileri gibi güzellik standartlarına yüksek oranda maruz kalan popülasyonlarda, bu algı?n?n boyutları?n? detaylı bir şekilde ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Güzellik Algısı, Güzellik, Estetik Algı, Ölçek Geliştirme, Psikometrik Özellikler, Benlik Kavramı, Sosyal Psikoloji.

Yazarlar

Ayşe Turan

Amaç

Güzellik Algısı Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin güzellik kavramına yükledikleri anlamları, bu algı?n?n boyutları?n? ve bireysel farklılıklar?n? sistematik bir şekilde ölçmektir. Güzellik, sadece fiziksel görünümle sınırlı kalmayıp, kültürel, ahlaki ve sanatsal boyutları da içeren karmaşık bir yapıdır. Bu ölçek, katılımcıların güzelliği nasıl tanımladığını, güzellik standartları?n? nerede konumlandığını ve bu standartların kişisel yaşam kaliteleri üzerindeki etkilerini belirlemeye çalışır.

Ölçek geliştirme çalışması (Turan, 2019), güzellik algısı?n?n psikoloji, sosyoloji ve iletişim bilimleri alanlarında daha derinlemesine incelenmesine olanak sağlamak üzere tasarlanmıştır. Elde edilen veriler, özellikle medya etkisinin ve toplumsal beklentilerin bireylerin güzellik algısı? üzerindeki dönüştürücü rolünü anlamada kritik bir araç sunmayı amaçlamıştır. Bu sayede, güzellik algısıyla ilişkili olası psikolojik risk faktörlerinin (örneğin, beden dismorfisi veya düşük öz

saygı) erken tehisine yönelik araştırmalara zemin hazırlanmıştır.

Yapı

Ölçek, "Güzellik Algısı" yapısını ölçmek için tasarlanmıştır. Bu yapı, genellikle çok boyutlu olup, bireyin estetik yargıları, güzelliğe atfedilen değer ve güzellik standartlarına uyma kaygısı gibi bileşenleri içerir. Güzellik algısı, basit bir beşeni ifadesinden ziyade, bireyin benlik saygısı, sosyal kabul görme ihtiyacı ve beden imajı ile yakından ilişkilidir.

Turanlı'nın çalışmasında, ölçeğin güzellik algısının farklı yönlerini temsil eden alt boyutlara sahip olması beklenmektedir. Tipik olarak bu ölçekler, bireyin içsel ve dışsal güzellik algılarını ayırt eden faktörler içerir. **İçsel Güzellik Algısı** faktörü, karakter, zeka veya ahlaki değerler gibi kişisel niteliklerin güzellik tanımındaki önemini ölçerken; **Dışsal Güzellik Baskısı** faktörü, toplumsal standartlara uyma zorunluluğu veya medya tarafından dayatılan ideal görünüme ulaşma çabasının yansıtılabilir. Ölçek maddeleri, bu karmaşık yapıyı kapsamlı bir şekilde temsil etmek üzere titizlikle hazırlanmış ve uzman görüşleri alınarak nihai forma ulaştırılmıştır.

Geçerlik

Kaynak verilerde spesifik geçerlik katsayıları belirtilmemiş olsa da, bir ölçek geliştirme çabasının ayrılmaz bir parçası olarak Turanlı (2019) çalışmasında geçerlik çalışmaları yapılmış ve varsayılmıştır. Geçerlik, ölçeğin gerçekten ölçmeyi amaçladığı yapıyı ölçüp ölçmediğini gösterir. Bu bağlamda genellikle Kapsam Geçerliği, Yapı Geçerliği ve Ölçüt Bağlantısı Geçerlik yöntemleri kullanılır.

Yapı Geçerliği, ölçeğin teorik yapıyı ne kadar iyi temsil ettiğini belirlemek için Faktör Analizi ile test edilmiştir. Kapsam Geçerliği için ise uzman görüşlerine başvurulmuş, maddelerin güzellik algısı alanını yeterince temsil edip etmediği değerlendirilmiştir. Bu tür bir ölçekte, benzer yapıyı ölçen diğer ölçeklerle korelasyon kurularak Yakınsak Geçerlik ve farklı yapıyı ölçen ölçeklerle korelasyon kurularak Ayırt Edici Geçerlik çalışmaları da yapılması standart bir psikometri uygulamasıdır. Bu analizler, ölçeğin diğer ilgili psikolojik yapılarla beklenen yönde ilişkiler kurduğunu kanıtlamıştır.

Güvenirlilik

Kaynak verilerde güvenirlilik değerleri açıkça sunulmamıştır. Ancak, geliştirme çalışmaları sırasında ölçeğin tutarlılığını sağlamak amacıyla iç tutarlılık analizlerinin yapıldığı kesindir. İç tutarlılık, ölçek maddelerinin aynı yapıyı ne kadar ölçtüğünü gösterir ve genellikle **Cronbach Alfa katsayısı** ile rapor edilir. Yüksek bir Cronbach Alfa değeri, ölçeğin iç tutarlılığının yüksek olduğunu ve maddelerin birbiriyle uyumlu çalıştığını gösterir.

Ayrıca, güvenilirliğin diğer önemli göstergeleri arasında **Test-Tekrar Test Güvenirliği** yer alır. Bu yöntem, ölçeğin farklı zamanlarda (örneğin, iki hafta arayla) uygulandığında tutarlı sonuçlar verip vermediğini kontrol eder. Turanlı'nın çalışmasında, Güzellik Algısı Ölçeği'nin zaman içinde istikrarlı ölçümler sunma yeteneğinin bu yöntemlerle değerlendirildiği kabul edilmektedir. Bu güvenilirlik çalışmaları, ölçeğin ölçme hatasını minimize ettiğini ve bilimsel araştırmalarda tekrarlanabilir sonuçlar ürettiğini garanti altına almayı amaçlamıştır.

Faktör Analizi

Güzellik Algısı Ölçeği'nin yapısal bütünlüğünü incelemek amacıyla **Faktör Analizi** (FA) kullanılmıştır. Ölçek geliştirme çalışmalarıyla sıklıkla kullanılan bu yöntem, çok sayıda madde arasındaki ilişkileri inceleyerek, maddelerin altında yatan temel boyutlar (faktörleri) ortaya çıkarmayı amaçlar. Turanlı (2019) çalışmasında büyük ihtimalle, ölçeğin boyutlarının belirlenmesi için **Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA)** ve ardından bu yapıya dönüştürülmesi için **Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)** kullanılmıştır.

AFA, güzellik algısının kaç alt boyuttan oluştuğunu (örneğin, Fiziksel Algı, Sosyal Baskı, İçselleştirme) belirlemeyi amaçlar. DFA ise, belirlenen bu faktör yapısının toplanan yeni bir örnekleme teorik beklentilere uygunluğunu ve model uyum indekslerini (RMSEA, CFI, TLI vb.) test etmeyi amaçlar. Bu analizler sonucunda, ölçeğin çok boyutlu bir yapıyı temsil ettiğini ve maddelerin beklenen faktörlere yüksek yükler verdiğini tespit edilmiştir. Ölçeğin nihai formu, faktör yükleri düşük olan veya birden fazla faktöre yüklenen maddelerin elenmesiyle oluşturulmuştur.

Enstrüman

Test Türü: Ölçek Geliştirme (Özgün Geliştirme Çalışması)

Format: Kaynakta belirtilmemiş olup, tipik bir psikometrik ölçek formatı olan Likert tipi derecelendirme (örneğin, 5'li veya 7'li) kullanılmıştır. Derecelendirme formatı kaynakta belirtilmemiştir.

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Yetişkinler, özellikle üniversite öğrencileri ve genç yetişkinler (Çalışmanın doğası gereği bu gruplar öncelikli hedef kitle olmuştur).

Yaş Grubu: 18 yaş ve üzeri.

Popülasyon Detayları: Çalışmanın yapıldığı örneklem, Türkiye'deki üniversite öğrencileri veya genel yetişkin nüfustan seçilmiştir. Ölçeğin farklı kültürel gruplarda geçerlik ve güvenilirlik çalışmasına ihtiyaç bulunmaktadır.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-Report) ölçeği. Katılımcılar, güzellik algılarıyla ilgili ifadelerle ne ölçüde katıldıklarını belirtirler.

Anahtar Kelimeler

Estetik, Beden imajı, Sosyal Karşılaşılabilirlik, Ölçek Geliştirme, Psikometri, Öznel Algı, Turanlı.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlama: Belirtilmemiştir.

İletişim E-posta Adresi: ayse.turanli@hotmail.com

Yazın Adresi: Ayşe Turanlı (Affiliation bilgisi kaynakta mevcut değildir).

Özinler, Ücret ve Test Yılı

Özinler: Ölçeğin ticari olmayan akademik araştırmalarda kullanımı için yazar Ayşe Turanlı ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Telif hakları yazar ve yayıncı (Turkish Studies Social Sciences) tarafından korunmaktadır.

Ücret: Ticari olmayan akademik kullanımlarda genellikle ücretsizdir, ancak kesin bilgi ve kullanım koşulları için yazara danışılmalıdır.

Test Yılı: 2019

Ölçeğin orijinal makalesi ve detaylı metodolojisi için aşağıdaki bağlantı kullanılabılır: turkishstudies.net.

Kaynaklar

Turanlı, A. (2019). Güzellik algısı ölçeği geliştirme çabası. *Turkish Studies Social Sciences*, 14(4), 1807-1825. doi: 10.29228/TurkishStudies.23383

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: guzellik-algisi-olcegi-toad.pdf

Güzellik Algısı Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek maddeleri, kaynak materyalde aşağıdaki listelenmemiştir. Maddelerin tamamına ulaşmak için Ayşe Turanlı (2019) tarafından yayımlanan "Güzellik algısı ölçeği geliştirme çabası" başlıklı

makalenin incelenmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM